

OSZTATLAN TANÁRKÉPZÉS

Indított szakok:	<i>angol nyelv és kultúra tanár, biológiatestnevelő tanár (egészségtan), ének-zene tanár, etikatanár, fizikatanár (természettudományi gyakorlatok), földrajztanár, francia nyelv és kultúra tanára, gyógytestnevelő tanár, holland nyelv és kultúra tanára, hon- és népismerettanár, informatikatanár, kémiatestnevelő tanár, könyvtárostanárs, latin nyelv és kultúra tanára, magyartanár, matematikatanár, német nyelv és kultúra tanára, olasz nyelv és kultúra tanára, orosz nyelv és kultúra tanára, természetismeret-környezettan tanár, testnevelőtanár, történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára</i>	
Képzési terület, képzési ág:	pedagógusképzés	
Képzési ciklus:	osztatlan képzés (4,5+0,5 év)	
Képzés munkarendje:	nappali	
Szakért felelős kar:	Bölcsészettudományi Kar, Informatikai Kar, Természettudományi és Technológiai Kar, Zeneművészeti Kar	
Szakfelelős:	Dr. Pusztai Gabriella	
Szakfelelősök:	<i>angol nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Borus György
	<i>biológiatestnevelő tanár (egészségtan):</i>	Dr. Mikóné dr. Hamvas Márta
	<i>ének-zene tanár:</i>	Dr. Lakatos Péter
	<i>etikatanár:</i>	Dr. Hévízi Ottó
	<i>fizikatanár (természettudományi gyakorlatok):</i>	Dr. Darai Judit
	<i>földrajztanár:</i>	Dr. Teperics Károly
	<i>francia nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Nagy Andrea
	<i>gyógytestnevelő-egészségfejlesztő tanár:</i>	Dr. Hidvégi Péter
	<i>holland nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Pusztai Gábor
	<i>hon- és népismerettanár:</i>	Dr. Bartha Elek
	<i>informatikatanár:</i>	Dr. Bujdosó Gyöngyi
	<i>kémiatestnevelő tanár:</i>	Vágvölgyiné dr. Tóth Marietta
	<i>könyvtárostanárs:</i>	Bujdosóné dr. Dani Erzsébet
	<i>latin nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Szekeres Csilla
	<i>magyartanár:</i>	Dr. Debreczeni Attila
	<i>matematikatanár:</i>	Dr. Gaál István
	<i>német nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Csatár Péter
	<i>olasz nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Pete László
	<i>orosz nyelv és kultúra tanára:</i>	Dr. Molnár Angelika
	<i>testnevelőtanár:</i>	Dr. Balogh László
	<i>természetismeret-környezettan tanár:</i>	Revákné dr. Markóczi Ibolya
	<i>történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára:</i>	Dr. Takács Levente
Képzési idő		
• félévek száma	10	
• az oklevélhez szükséges kreditek száma:	300	
• összes kontaktóra száma:	3000	
• szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege:	Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok (3-4. félév, 6 kredit), Kisgyakorlat (6-7. félév, 4 kredit), Szaktárgyi tanítási gyakorlat (8-9. félév, 8 kredit), Összefüggő tanítási gyakorlat (10 félév, 20 kredit)	

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

A Kormány 830/2021. (XII. 29.) Korm. rendelete a felsőoktatásban szerzhető egyes pedagógusképzések jegyzékéről és egyes, a felsőoktatást érintő kormányrendeletek módosításáról

A Kormány a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 2. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az 5. § tekintetében a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 110. § (1) bekezdés 18. pontjában kapott felhatalmazás alapján,

a 6. § (1) bekezdése tekintetében a jogalkotásról szóló 2010. évi CXIII. törvény 31. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a 6. § (2) bekezdése tekintetében az Alaptörvény 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotási hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § E rendelet hatálya a Magyarország területén működő és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében felsorolt felsőoktatási intézményekre terjed ki.
2. § (1) Az 1. melléklet tartalmazza a pedagógusképzés képzési terület alapképzési szakjait és az alapképzésben szerezhető szakképzettségek jegyzékét.
(2) A 2. melléklet tartalmazza a pedagógusképzés képzési terület egyes mesterképzési szakjait és a mesterképzésben szerezhető szakképzettségek jegyzékét.
(3) Az alapképzéseken és a mesterképzéseken szerezhető szakképzettségek a Magyar Képesítési Keretrendszer (a továbbiakban: MKKR) szintjeire besorolt képesítések, megfigyelve az Európai Képesítési Keretrendszer (a továbbiakban: EKKR) szintjeivel.
(4) A tanárszakok jegyzékét a tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló kormányrendelet állapítja meg.
3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.
4. § A felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet 2. és 3. mellékletének pedagógusképzés képzési területén – az e rendelet hatálybalépését megelőzően – meghatározott alap- és mesterképzési szak azonosnak minősül az e rendeletben meghatározott, a pedagógusképzés képzési területen ugyanazon szak- és szakképzettség-megjelöléssel szereplő alap- és mesterképzési szakkal.
5. § A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet 18. § (2) bekezdésében a „rendeletben meghatározta” szövegrész helyébe a „hivatalos kiadványként közzétette” szöveg lép.
6. § (1) Hatályát veszti a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet.
(2) Hatályát veszti a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 2. melléklet 37. és 47. pontja.

1. melléklet a 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelethez, ill.

1. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez

A TANÁRKÉPZÉS ÁLTALÁNOS KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1. **A mesterképzési szak megnevezése:** a Korm. rendelet 1. mellékletében meghatározott szakmegnevezés
 2. **A tanárképzésben szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:**
 - a) végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat
 - b) magyar nyelvű megjelölése: okleveles szakos tanár [kétszakos tanárképzésben a két tanári szakképzettségre utaló megjelöléssel];
 - c) szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Teacher of
 - d) Az oklevél Master of Education címet tanúsít, rövidített jelölése: MEd
 3. **Képzési terület:** pedagógusképzés
 4. **A képzési idő félévekben és a mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:**
 - 4.1. Az 1. § a) pontjában foglalt osztatlan képzésben – a kétszakos zeneművésztanár képzés kivételével – 10 félév, 300 kredit, amelyen belül:
 - a) a diplomamunka elkészítéséhez rendelt kreditérték: 4 kredit;
 - b) a szabadon választható tárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit,
 - c) a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke ca) kétszakos képzésben caa) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárképzésben tanári szakképzettségenként – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, a 3. melléklet
- A) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben, valamint B) A KÖZISMERETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezetben meghatározottak szerint –
cab) az 5. melléklet szerinti zenetanár képzésben hangszeres szakirányonként – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével, az 5. melléklet A) A MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.4. pontjában meghatározottak szerint – 105 kredit.

cb) Az 1. § a) pontja szerinti kétszakos zeneművésztanár képzésben az 5. melléklet A) MŰVÉSZETI TANÁRSZAKOK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI fejezet 1.3. pontjában meghatározott szakirányok párosításával a képzési idő 12 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 360 kredit, amelyen belül a művészeti ismeretek aránya 270 kredit.

cd) A 4. melléklet szerinti szakmai és az 5. melléklet szerinti művészeti tanárképzésben a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke egyszakos

képzésben – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével – legfeljebb 210 kredit.

ce) A 3. mellékletben meghatározott, az 1/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti közismereti szakokon osztott képzésben, tanári mesterszakon egyszakos részidős képzésben a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kredit 120 kredit, a szakterületi szakképzettségi elem kreditértéke – a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával és a szakdolgozat elkészítésével – 40 kredit.

d) A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b és c) pontja szerinti tanári felkészítés szakképzettségi elem kreditértéke a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek számával 90 kredit.

4.1.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tanárszak szerinti szakterületi tudást, képességeket, attitűdöt (viszonyulást), valamint a tanári szakképzettséghez vezető szakterületek és a sajátos szak módszertani (diszciplináris és interdiszciplináris) tantárgy-pedagógiai ismeretköreit e rendelet 3–6. melléklete határozza meg.

4.1.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint a tanári szakképzettség tanári felkészítés elemében

a) a pedagógiai, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek minimális kreditértéke 28 kredit, ebből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke legalább 2 kredit;

b) a szak módszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke tanárszakonként 12-12 kredit, ebből

ba) a tanárszak szerinti sajátos szak módszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretkörök kreditértéke 8 kredit,

bb) az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlatot támogató szak módszertani gyakorlat 2 kredit,

bc) a kollaborációs térrel, oktatástechnikai innovációval, mesterséges intelligenciával kapcsolatos gyakorlat a tanárszak szerinti képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak alapján 2 kredit;

c) az iskolai gyakorlatok a 4/A. § szerint a teljes tanárképzést átfogó, az 1–10. félévben végzett iskolai gyakorlat, amelynek kreditértéke 38 kredit. A gyakorlati rendszer részei:

ca) pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok:

1-4. félévben 6 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan folyó, különböző típusú partnerintézményekben, saját szakpárjaihoz is tartozó órákon, foglalkozásokon végzett, az ajánlott tantervben meghatározottak szerinti társas gyakorlatok a pedagógiai és pszichológiai szakterületek oktatóinak vezetésével, kurzushoz kapcsolódva;

cb) tanítási gyakorlatok:

a 3–9. félévben 12 kredit értékben a képzéssel párhuzamosan, iskolában végzett tanítási gyakorlatok a szak módszertani szakterületek támogatásával:

- partnerintézményben a 3–7. félévben végzett társas vagy egyéni tanítási gyakorlatok,

- gyakorlóintézményben vagy erre felkészült partnerintézményben végzett szaktárgyi tanítási gyakorlat a 8–9. félévben legalább 2, legfeljebb 4 kredit értékben;

cc) összefüggő egyéni iskolai gyakorlat:

a 10. félévben, 20 kredit értékben partneriskolában, szakos mentortanár, és ha a jelölt szakpárjának csak az egyik szakja egyezik a mentoráéval, akkor a másik szakján konzulens, mentor támogatásával végzett féléves összefüggő egyéni iskolai gyakorlat, amelyet a pedagógiai és pszichológiai, valamint a szak módszertani szakterületek oktatói kísérő szemináriumok keretében támogatnak. Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatnak része a portfólió elkészítése.

4.2. Az 1. § b) pontjában foglalt osztott képzésben szakmai tanárszakon és művészeti tanárszakon a képzési idő 2–4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60–120 kredit.

a) Szakmai tanárszakon:

aa) 120 kredites képzésben a képzési idő 4 félév, a szakterületi elem 30 kredit, a tanári felkészítés 90 kredit azzal, hogy a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett összefüggő gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szak módszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit, a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit;

ab) 90 kredites képzésben – az ac) alponthan meghatározott gyógypedagógia-tanár szakot és konduktortanár szakot kivéve – a képzési idő 3 félév, a szakterületi elem 10 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit azzal, hogy a köznevelési vagy szakképző intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szak módszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy- pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit; a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió minimális kreditértéke 2 kredit.

ac) a gyógypedagógia-tanárszakon, a konduktortanár szakon a 90 kredites képzésben képzési idő 3 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 40 kredit azzal, hogy a köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szak módszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

b) Művészeti tanárszakon:

120 kredites képzésben a képzési idő 4 félév, a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit azzal, hogy a köznevelési, szakképző intézményben vagy felnőttképzési tevékenységet folytató intézményben megszervezett gyakorlat kreditértéke (a portfólió kreditértékével) 20 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 12 kredit.

4.3. Az 1. § c) pontjában foglaltak szerinti nem tanári mesterképzési szakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan és mesterfokozatot követő képzésben a képzési idő 2 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 60 kredit.

Az 1. § c) pontja szerinti tanárszakon a nem tanári mesterképzési szak vagy az osztatlan szak valamennyi tanulmányi és vizsga követelményének teljesítésével teljesül a szakterületi elem. A pedagógia, pszichológiai elméleti és gyakorlati ismeretek kreditértéke 28 kredit, a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, amelyekből az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke összesen 4 kredit, köznevelési intézményben megszervezett összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió kreditértékével) 20 kredit. Az 1. § c) pontja szerinti tanárszakon a képzéssel párhuzamosan folyó tanítási gyakorlat további 2 kredit.

4.4. Újabb oklevelet adó tanárképzésben

4.4.1. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári szakképzettséget vagy tanítói szakképzettséget követően újabb, tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a képzési idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 120 kredit.

a) Tanárszakon a szakterületi ismeret – a 4/B. §-ban meghatározott, a kémiaitanár, a biológiaitanár, a fizika tanár a földrajz tanár szakon folytatott tanulmányok kivételével – 100 kredit és a tanári felkészítés 20 kredit. A 4/B. § szerinti tanárszakon az újabb oklevelet adó képzésben a szakterületi ismeret 70 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeretek kreditértéke 8 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, a szakdolgozatként a portfólió elkészítése legalább 2 kredit.

b) Tanító szakon szerzett oklevéllel tanárszakon a szakterületi elem 90 kredit, a tanári felkészítés 30 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz közvetlenül kapcsolódó feladatok kreditértéke 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat (a portfólió kreditértékével) 20 kredit.

c) Szakoktató szakképzettség birtokában szakmai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló mesterképzésben a szakmai tanárszakon a szakterületi elem 50 kredit, a tanári felkészítés 70 kredit, amelyből a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret 15 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat 20 kredit, a portfólió kreditértéke 2 kredit.

4.4.2. Az 1993. évi felsőoktatási törvény szerinti 4/C. § (3) és (4) bekezdésben meghatározott főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően a mesterfokozatú tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben a képzési idő 2 félév 60 kredit, amelyben a szakterületi (szaktudományos) ismeret 45 kredit, a tanári felkészítés 15 kredit. A tanári felkészítés részeként a szakmódszertani (diszciplináris, interdiszciplináris tantárgy-pedagógiai) ismeret kreditértéke 6 kredit, a vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett iskolai tanítási gyakorlat 2 kredit, továbbá a záróvizsga szakdolgozati elemeként a portfólió 2 kredit.

5. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 145/0114

6. A szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

7. Az elsajátítandó tanári kompetenciák

7.1. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott tanári felkészítés tekintetében a 2. mellékletben meghatározott ismeret, képesség, attitűd.

7.2. A Korm. rendelet 3. §-ában meghatározott, a tanárszak szerinti szakterületi (szaktudományos, művészeti) kompetenciák tekintetében – a Nemzeti alaptanterv tanulási területei alapján – a 3–6. mellékletben meghatározott tanárszakokon megszerezhető tudás, képesség, attitűd.

7.3. Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az adott tanári szakképzettségekhez és az általános tanári szerepekhez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítását, készségek, képességek, attitűdök fejlődését, az autonómia és a felelősségvállalás saját pedagógusszerepen át történő értelmezését és tudatosítását, valamint ezek gyakorlását és alkalmazását. Az iskolai gyakorlatokon a hallgatók megismerik a munkahely világát (az iskolai életet, a pedagógusokkal, a szülőkkel való kommunikációt), a szaktanár tanórai és tanórán kívüli tevékenységeit, a tanulókkal való egyéni foglalkozást, együttműködést, a tanítási, tanulási, nevelési folyamatokkal összefüggő tanári feladatokat, és alpjártasságokat szereznek ezekkel kapcsolatban.

7.4. Az 5. melléklet szerinti zenetanár szak hangszeres és énekes zenetanár szakirányain a zenetanár sajátos szakmódszertani (tantárgy-pedagógiai) ismeretei magukban foglalhatják az alapfokú művészetoktatás alapprogramjának a követelmények és tantervi programban meghatározott, az adott zenetanári szakhhoz tartozó tanszak további, legalább egy tantárgyának tanításához szükséges módszertani ismereteket.

8. Idegennyelvi követelmények:

A mesterfokozat megszerzéséhez az Európai Unió hivatalos nyelveiből vagy az orosz, az arab, a kínai, a romani, illetve lovári (cigány) vagy beás (cigány) nyelvből legalább egy, államilag elismert középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy ezzel egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél szükséges.

9. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

- 9.1. Az anyanyelvi ismeretek, kritérium jellegű követelményként, magukban foglalják az anyanyelvi (gyakorlati kommunikációs, beszédtechnikai, retorikai, helyesírási) készségek fejlesztését és a nyelvi attitűdöt alakító, értelmező ismereteket.
- 9.2. Két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben – a szakterületi tanulmányok részeként egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.
- 9.3. Az 1. § a)–d) pontja szerinti tanárképzésben a záróvizsga része a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény, portfólió, amely a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposágú bemutatása, elemzése és értékelése. Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni. Az 1. § b)–d) pontja szerinti tanári mesterszakokon a portfólió a záróvizsga szakdolgozati eleme.
- 9.4. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek száma a Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott szakképzettségi elemekhez összegyűjtendő kredit.
- 9.5. Az 1. § a) pontja szerinti tanárképzésben a Korm. rendelet 5. § (5) bekezdése alapján teljesített krediteket be kell számítani.”

2. melléklet a 64/2021. (XII. 29.) ITM rendelethez

A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

1. A tanárképzésben megszerezhető tanári tudás, készségek, képességek

1.1. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:

1.1.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott neveléstudományi ismeretekkel, valamint interdiszciplinális szinten pszichológiai, szociológiai tudással rendelkezik a tanulói személyiség sajátosságaira és fejlődésére vonatkozó nézetekről, illetve az alaptörvénybe foglalt értékrendszeréről. A tanár ismeretekkel rendelkezik a szocializációról és a perszonalizációról, az egyéni bánásmódról, a hátrányos helyzetű tanulókról, a személyiségfejlődés zavarairól, a magatartásproblémák okairól, a gyermeknevelés, a tehetséggondozás és a teljes körű egészségfejlesztés módszereiről. Tisztában van a sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges módszertanokkal. Ismeri a tanulók pedagógiai megismerésének módszereit. Ismeri a szaktárgy által közvetített fogalmak kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során fejlesztendő speciális kompetenciákat, ezek fejlesztésének és diagnosztikus mérésének módszereit. Ismeri a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése, elemzése hatását a tanulók személyiségfejlődésére. Tisztában van szaktárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepével, lehetőségeivel. Ismeri az online környezet kockázatait különös tekintettel a mentális és fizikai egészséget, az adatbiztonságot és figyelemmel van az értékeket fenyegető veszélyekre, az online zaklatásra és más agresszióformákra, továbbá az internethasználatot kísérő függőségekre, viselkedésformák alakulására.

1.1.2. Képességek

A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni. Képes reális képet kialakítani a tanulók fejlettségi szintjéről, a nevelés és a tanulói személyiség fejlesztésének lehetőségeiről. Képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tanulók sajátosságait figyelembe véve olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek elősegítik a tanulók értelmi, érzelmi, társas-lelkületi és erkölcsi fejlődését, az egészséges életvitel kialakítását. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségek kezelésére. Képes a különböző adottságokkal, képességekkel, illetve előzetes tudással rendelkező tanulók tanulásának, fejlesztésének megfelelő módszerek megválasztására, tervezésére és alkalmazására, a pályorientáció segítésére. Képes a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni, hatékonyan fejleszteni és a többi tanulóval együtt differenciáltan nevelni, oktatni, számukra differenciált bánásmódot nyújtani. Képes a szaktárgyában rejlő értékorientált személyiségfejlesztési lehetőségeket kihasználni, a tanulók önálló ismeretszerzését segíteni a végzettségének megfelelő korosztály és a felnőttoktatás keretében is. Döntéseiben szakmai önreflexióra és önkorrekcióra képes. A pedagógiai folyamatokat és a tanulók személyiségfejlődését folyamatosan értékeli, elemzi. A szakképzett tanár képes saját, tudományosan megalapozott pedagógiai nézeteinek megfogalmazására.

1.1.3. Attitűd (viszonyulás)

Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására. Felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkinben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni minden tanítványához. Érzékeny a tanulók egyéni problémáira, törekszik az egészséges személyiségfejlődés feltételeit biztosítani minden tanuló számára.

1.2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén:

1.2.1. Tudás

A szakképzett tanár megalapozott tudással rendelkezik a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről. Ismeri a magyar nemzeti és az európai kultúra alapjait. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeivel. Ismeri a csoport, a csoportfejlődés és a közösségek

pszichológiai, szociológiai és kulturális sajátosságait, az esélyteremtési lehetőségeket. Ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket. Segíti a közösség kialakítását, fejlesztését, ismeri az azt elősegítő pedagógiai módszereket. Segíti a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával kapcsolatos ismeretek átadását.

1.2.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a rá bízott tanulókból közösséget formálni, erősíteni helyi, regionális, nemzeti és európai identitásukat. Képes a csoportok, közösségek számára olyan pedagógiai helyzeteket teremteni, amelyek biztosítják azoknak közösséggé fejlődését és egészséges működését. Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során alkalmazza az együttműködést segítő, motiváló módszereket. Képes a konfliktusok és a bántalmazás megelőzésére és adott esetben hatékony kezelésére. Aktívan közreműködik a csoporttagok közösség iránti elkötelezettségének, felelős, aktív szerepvállalásának kialakításában. Képes a tanulókat helyi, nemzeti és egyetemes emberi értékek elfogadására nevelni. Képes értelmezni és felhasználni azokat a társadalmi-kulturális jelenségeket, amelyek befolyásolják a tanulók esélyeit, iskolai, illetve iskolán kívüli életét. Képes az iskolai és osztálytermi, továbbá a különböző tanulási környezetben megvalósuló toleráns, esélyteremtő légkör megteremtésére. Képes a fenntartható fejlődéssel, a médiatudatossággal, a digitális technológiák használatával összefüggésben felmerülő legfontosabb aktualitások megértésében segíteni a tanulókat.

1.2.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a nemzeti és egyetemes értékek iránt, szociális érzékenység, segítőkészség jellemzi. Felelősségteljesen végzi tanári munkáját, igyekszik az egyéni bánásmódot igénylő tanulók esetében az inklúzió szemléletét érvényesíteni. Személyes példamutatásával is segíti a nemzeti értékek megismerését és a magyar identitástudat kialakítását a tanulóknál. Elkötelezett a családi életre nevelés feladatainak végrehajtásában, a demokratikus gondolkodásra nevelésben, valamint fontosnak tartja a fenntarthatóság és környezettudatosság, illetve a médiatudatosság kialakítását a tanulóknál. Az iskola világában tudatosan törekszik a nemzeti és európai kultúra alapját képező értékek elfogadtatására. Törekszik úgy nevelni, hogy tanítványai mások véleményét, értékeit tiszteljék. Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését. Célul tűzi ki az ismereteken alapuló, mérlegelő gondolkodás képességének kialakítását a tanulóknál. Fontosnak tartja az etnikumok és nemzetiségek iránti tolerancia kialakítását. Törekszik a tanulók fiatalos nézetrendszeréről minél több ismeretet szerezni. Igyekszik elsajátíttatni tanulóival azok jogait és kötelességeit. Folyamatosan együttműködik a szülőkkel.

1.3. A szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén:

1.3.1. Tudás

A szakképzett tanár rendelkezik szaktárgya tudományos ismeretrendszerével, az információszerezéshez, az információk feldolgozásához, értelmezéséhez és elrendezéséhez szükséges alapvető (szövegértési, logikai, informatikai) felkészültséggel. Ismeri az általa tanított szakterület (tanulási/műveltségi terület, művészeti terület) ismeretelméleti alapjait, megismerési sajátosságait, logikáját és terminológiáját, valamint kapcsolatát más tudományokkal, tantárgyakkal, tanulási területekkel. Ismeri a szakmódszertan hazai és nemzetközi eredményeit, szakirodalmát, aktuális kérdéseit. Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgy tanításának céljait, feladatait a tanulók személyiségfejlődésének és gondolkodás fejlesztésének segítségével. Ismeri a szaktárgy tantervét, a benne megfogalmazott tanulási eredményeket és vizsgakövetelményeit, valamint a tantárgy tanulásának sajátosságait, megismerési módszereit, tananyagstruktúráját, illetve belső logikáját. Ismeri a szaktárgy tanítása-tanulása során felhasználható információforrásokat, az azokról való tájékozódás lehetőségeit, a tankönyveket, a papíralapú és online taneszközöket, tanulásszervezési módokat, fontosabb módszereket, tanítási és tanulási stratégiákat. Tisztában van az ismeretforrások jogi, technikai-szervezési szabályaival és konstruktív felhasználási megoldásaival.

Ismeretekkel rendelkezik a mesterséges intelligenciáról és ismeri a köznevelésben, a nevelésben- oktatásban és az adminisztratív feladatok elvégzésében történő alkalmazási lehetőségeit.

1.3.2. Képességek

A szakképzett tanár saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát. Képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazására, a különböző tudásterületek közötti összefüggések, kapcsolódások, átfedések és egymásra hatások felismerésére, a szaktárgyi integráció megvalósítására. Képes a szaktárgyának megfelelő tudományterületeken a fogalmak, elméletek és tények közötti összefüggések megteremtésére, közvetítésére. Képes szaktudományi, szakmódszertani, szaktárgyi, tanuláselméleti és tantervi tudásának hatékony integrálására. Képes átlátni a tudáshoz és az információkhoz való hozzáférés hagyományos és digitális lehetőségeit az alkotó információhasználatra. Képes a szaktárgyak tanítása során fejlesztett kompetenciák szintetizálására. A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulók tudásának és képességeinek folyamatos fejlesztését. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Igyekszik aktívan együttműködni szaktárgya, valamint más tantárgyak tanáraival. Tudatosan használja ki a transzferhatás lehetőségeit. Segíti a tanulók megismerési és alkotói vágyának kiteljesedését és folyamatos fenntartását.

1.3.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár elkötelezett a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt. Reálisan ítéli meg szaktárgya oktatásban betöltött szerepét. Törekszik az aktív együttműködésre a szaktárgy, valamint más szaktárgyak tanáraival. Tudatosan él a transzferhatás kihasználásának lehetőségeivel. Nyitott a megismerés, illetve a tapasztalatszerzés iránt, törekszik a tanulók megismerési és alkotói vágyának, önművelési igényeinek a felébresztésére és fenntartására.

1.4. A pedagógiai folyamat tervezése területén

1.4.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét. Ismeri a tervezéshez szükséges információforrásokat, ismeretrendszereket, értékvilágot. Ismeri a szaktárgy tanításának jogszabályi hátterét, tantervi és vizsgakövetelményeit. Ismeri a tananyag- kiválasztás és -rendszerezés szaktudományi, pedagógiai-pszichológiai, továbbá szakmódszertani szempontjait, az ezekről megfogalmazott tudományos eredményeket. Ismeri és érti a nevelés-oktatás és az érték közvetítés összefüggéseit. Tisztában van a köznevelés és a szakképzés mint állami közszolgálat jelentőségével, a pedagógiai tevékenységnek a jövő generációin keresztül a nemzet sorsára gyakorolt hatásával. A tanításban is képes a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területeinek és nevelési céljainak érvényesítésére, tananyag tartalmainak elsajátíttatására.

1.4.2. Képességek

A szakképzett tanár a tervezés során rendszerszemléletű megközelítésre képes. Az iskola pedagógiai programja, a tanulói személyiség fejlesztésére vonatkozó tantervi célkitűzések, a tanulók életkora, az elsajátítandó tudás sajátosságai, a rendelkezésre álló taneszközök és a pedagógiai környezet közötti összhang megteremtésével képes pedagógiai munkájának megtervezésére (tanmenet, tematikus terv, óraterv, folyamatterv). Képes a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására a tanított korosztály, illetve a felnőttoktatás keretében is. Képes a tanítandó tananyag súlypontjait, felépítését, közvetítésének logikáját a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal összhangban az adott tanulócsoporthoz igazítani. Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni, a konkrét céloknak megfelelően használni (különös tekintettel az információ- és kommunikációtechnológiára). Képes a célokhoz és az adott szituációhoz alkalmazkodva kreatívan, különböző megoldásokat mérlegelve gondolkodni, tudatos döntést hozni. Képes a szaktárgy tanórán és tanórán kívüli tanulásának tervezésére a tanári képesítésének megfelelő korosztály, valamint a felnőttoktatás keretében is.

1.4.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást. A tervezés során együttműködik a munkatársakkal és a tanulókkal, kész figyelembe venni az adott tanulócsoport sajátosságait (motiváltság, előzetes tudás, képességek, szociális felkészültség).

1.5. A tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

1.5.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során kialakítandó speciális kompetenciák fejlesztésének módszereit is. Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző motiváció-elméletekről osztályteremben és digitális térben egyaránt, a tanulási motiváció felismerésének és fejlesztésének módszereiről. Rendelkezik a tanulási környezet fizikai, emocionális, társas, tanulási sajátosságainak, feltételeinek megteremtéséhez szükséges ismeretekkel. Ismeri a különböző tanulási környezetek tanulási eredményességre gyakorolt hatásait. Ismeri a szaktantárgy tanításának-tanulásának tanórai, a tanórán kívüli és az iskolán kívüli lehetőségeit, színtereit. Tájékozott a differenciális pedagógia, az adaptív tanulásszervezés, a nevelési-oktatási stratégiák, módszerek kiválasztásának és alkalmazásának kérdéseiben. Ismeri az egész életen át tartó tanulásra felkészítés jelentőségét.

1.5.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanítási céloknak megfelelő, átgondolt stratégiákhoz a motivációt, a differenciálást, a tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, problémamegoldási és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszerek, szervezési formák kiválasztására, illetve megvalósítására. Képes nyugodt, biztonságos és az eredményes tanulást segítő tanulási környezet megszervezésére. Képes az érdeklődés, a figyelem folyamatos fenntartására, a megértés élményének biztosítására, a tanulási nehézségek felismerésére a tanított korosztályi csoportban, és a felnőttoktatás keretében is. Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére. Képes a hagyományos és az információ-és kommunikáció- technológiára épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony, szakszerű alkalmazására. Képes az egész életen át tartó tanulás képesség-rendszerének megalapozására, technikáinak gyakoroltatására.

1.5.3. Attitűd (viszonyulás):

A szakképzett tanár fontosnak tartja a tanulás és tanítás folyamatainak tudatosítását, a megértés harmóniáját, a tanulás támogatásához szükséges tudás és képesség megszerzését, a tanulási képességek fejlesztését, továbbá fontosnak tartja az egész életen át tartó tanulást. Tudja, hogy a megfelelő tanulási légkör megteremtéséhez figyelembe kell venni a tanulók sajátosságait, ötleteit, kezdeményezéseit. Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében. Törekszik az életkori, egyéni és csoport-sajátosságoknak megfelelő, aktivitást, interaktivitást, differenciálást elősegítő tanulási-tanítási stratégiák, módszerek alkalmazására. Irányítja a tanulók tanórai, tanórán kívüli és iskolán kívüli tevékenységének összehangolását, az egész életen át tartó tanulókkal kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítását.

1.6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

1.6.1. Tudás

A szakképzett tanár az értékelés funkcióival, folyamatával, formáival és módszereivel kapcsolatban megalapozott tudással rendelkezik. Tisztában van az alapvető értékelési és mérés-metodikai szabályokkal, összefüggésekkel. Ismeri a szaktantárgy tanítása-tanulása során elsajátított ismeretek és fejlesztendő kompetenciák mérésére, értékelésére alkalmas sajátos módszereket, eszközöket. A szakképzett tanár ismeri a technológia alapú értékelés módszereit.

1.6.2. Képességek

A szakképzett tanár képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, az értékelés eredményeinek felhasználására, tisztában van a korrekt értékelés hatásával és jelentőségével. Képes az adatbiztonságot szem előtt tartva kezelni és elemezni tanulók értékelési eredményeit. Képes elősegíteni a tanulók reális önértékelését és alkalmazni a tanulók önbecsülését segítő ellenőrzési módszereket. Az értékelés során képes figyelembe venni a differenciálás, individualizálás szempontjait. Képes céljainak megfelelően az értékelés eszközeinek megválasztására vagy önálló eszközök elkészítésére. Képes az országos, illetve a helyi mérési eredmények értelmezésére.

1.6.3. Attitűd (viszonyulás):

Reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában. Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

1.7. A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

1.7.1. Tudás

A szakképzett tanár ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait. Tájékozott a szülőkkal és a pedagógiai munkáját segítő különféle szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködés módjairól, a kommunikáció és együttműködések offline és online lehetőségeiről. Ismeri a digitális technológia alapú kommunikációs csatornákat, alkalmazásokat, tisztában van ezek funkcióival és veszélyeivel. Ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó neveléstudományi, szociológiai, pszichológiai elméleteket, a tanári elhivatottsággal, szereppel kapcsolatos elvárásokat. Ismeri a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. Ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről. Tájékozott a szakterületéhez és tanári hivatásához kötődő információs forrásokkal, szervezetekkel kapcsolatban.

1.7.2. Képességek

A szakképzett tanár képes a tanulókkal a kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő társas-lelkületi kapcsolatrendszer megteremtésére, az együttműködési elvek és formák közös kialakítására, elfogadtatására. Képes szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációra tanulóval, szülővel, a szaktárgyainak megfelelő szakterületek képviselőjével, az iskolai és az iskolán kívüli munkatársával online platformokon keresztül is. Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére. Képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását. Pedagógiai munkájában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni. Jól tájékozódik a pedagógiai és szaktárgyi szakirodalomban, képes elemezni, értelmezni e területek kutatási, fejlesztési eredményeit, tisztában van a pedagógiai kutatás, fejlesztés, valamint innováció sajátosságaival. Képes kutatási módszerek használatára.

1.7.3. Attitűd (viszonyulás)

A szakképzett tanár pedagógiai helyzetekben képes mérlegelésre, együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő, érzelmi, lelkületi kommunikációra. Hivatástudattal kezeli a konfliktushelyzeteket, a problémák feltárását, illetve megoldásuk érdekében szakmai segítséget kér és elfogad. Kész részt vállalni a szaktárggyal kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben. Betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére. Kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra.

1.8. Az autonómia és a felelősségvállalás területén:

A szakképzett tanár önállóan képes szakmája, a szaktárgyainak tanításával-tanulásirányításával kapcsolatos átfogó, megalapozó szakmai kérdések átgondolására és az ide vonatkozó források alapján megfelelő válaszok kidolgozására. A szakmáját és a szaktárgyainak megfelelő tudományterületeket megalapozó nézeteket felelősséggel vállalja. Együttműködés és felelősségvállalás jellemzi szakmájával, szakterületével, illetve azok képviselőivel kapcsolatban.

A szakképzett tanár jelentős mértékű önállósággal rendelkezik szakmája átfogó és speciális kérdéseinek felvetésében, kidolgozásában, szakmai nézetek képviseletében, indoklásában. Felelősséggel vállalja a kezdeményező szerepét a szakmai együttműködés kialakítására. Egenrangú partner a szakmai kooperációban. Végiggondolja és képviseli az adott szakterület etikai kérdéseit.

2. A mesterfokozat és a tanárszak meghatározó ismeretkörei

2.1. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja tekintetében a szakterületi (szaktudományos, művészeti) képzés magában foglalja – a Nemzeti alaptanterv fejlesztési területei-nevelési céljai által meghatározott, a nevelés-oktatás tartalmi, szemléleti alapjainak, valamint a műveltségkép, a tudás és tanulás, illetve a tudásépítés értelmezésének alapismereteit,

– a Nemzeti alaptanterven alapuló kerettantervek szerinti tantárgynak megfelelő tudományág(ak), műveltségi (tanulási) területek, művészeti területek ismeretelméleti alapjainak, történetének megismerési sajátosságainak, első struktúrájának és terminológiájának más tantárggyal, műveltségi területekkel való összefüggéseinek és kölcsönhatásainak ismereteit, a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztési feladatait, a köznevelés, illetve szakképzés tartalmi szabályozásában meghatározott ismeretek körének a tanári feladat minőségi ellátásához szükséges ismereteit, az adott tanári szakképzettséghez kapcsolódó tantárgy által közvetített tudás sajátosságait, az abban rejlő általános és specifikus képességfejlesztés lehetőségeit.

2.2. A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja tekintetében

2.2.1. A pedagógiai és a pszichológiai általános elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek megszerzésére irányuló képzés magában foglalja a pedagógia, a pszichológia és ezek határtudományainak elméleti alapjait, az ember- és gyermekismeret alapozását, a személyiségfejlődés életkori és egyéni sajátosságainak ismeretét, a tanulók megismerésének eszközeit és módszereit, a tanítás

tudományos megalapozását, a személyiségfejlesztés, a képességfejlesztés elméleti és gyakorlati ismereteit, a tanulói csoportok jellemzőit, a tanári feladatok megismerését, a tanári szerep dimenzióit, a tanulási-tanítási folyamat tervezésének, szervezésének, értékelésének, a köznevelési rendszer működésének ismereteit, a neveléstudomány kutatási módszereit, a szakmai ismeretszerzés módjait, a szakmai önreflexió kifejlesztését, a szakmai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását, a kommunikációs készségek fejlesztését, az infokommunikációs technológiák alkalmazási lehetőségeit az oktatásban és a tanulásban.

2.2.2. A szakmódszertani képzés magában foglalja a szaktudományok társadalmi hasznosulásának, a köznevelésben, szakképzésben való hatékony, eredményes felhasználásának elméleti, tartalmi és gyakorlati eszközeit, amelyek lehetővé teszik a tartalmi követelményekben meghatározott feladatok és értékek, fejlesztési területek, nevelési célok, valamint az egész életen át való tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztését. A szakmódszertani képzés magában foglalja továbbá a tanárszak szerinti műveltségi (tanulási) terület, a szaktárgy tartalmi, elméleti témaköreit, a tananyag-struktúra ismeretét, a szaktárgy tanításának sajátos módszereit, eszközeit, mérési és értékelési eljárásait, a képesség- és készségfejlesztés, a tanulási motivációk lehetőségeit és módszereit, valamint a tananyag gyakorlati alkalmazásának módjait, az adott szakot a rokon szakok, tantárgyak, illetve műveltségterületek vagy szakmacsoportok rendszerében átfogóan, integráltan elhelyező ismeretköröket, valamint az iskolai gyakorlatokon szerzett tapasztalatok feldolgozását.

2.2.3. Az iskolai gyakorlatok teljes tanárképzést átfogó rendszerében az egyes gyakorlattípusok egymásra épülnek, egymással koherens módon összekapcsolódnak, a hallgatók a gyakorlatok során az adott szakképzettségekkel is összefüggő tanári szerepekkel kapcsolatos, egyre komplexebb feladatokat, tevékenységeket végeznek. A hallgatók a gyakorlatok során megismerik és megfigyelik az iskola világával, a tanári szerepekkel és feladatokkal összefüggő tevékenységeket, megismerik a tanulókat, a tanulási folyamatokat, elemzik a tapasztalatokat, reflektálnak rájuk; majd a megfigyelt és megismert tanári tevékenységekből részt vállalnak, ezekben kipróbálják magukat társas és egyéni gyakorlatok formájában; végül önállóan komplex módon szaktárgyi tanítási és tanórán kívüli tanítási-nevelési tevékenységeket végeznek a tanári szerepekhez kapcsolódva. A gyakorlatok komplex rendszere lehetőséget teremt a szaktárgyi, szakmódszertani és pedagógiai, pszichológiai támogatás révén az adott tanári szakképzettségekkel összefüggő tanári szerepek komplex értelmezésére és mindezek tudatosítására.

a) A pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók tanári nézőpontból megfigyeljék az iskola világát, megfigyeljék az intézményi környezetet, infrastruktúrát, különböző iskolatípusokban tanórákon, illetve tanórán kívüli foglalkozásokon, iskolai rendezvényeken gyűjtsenek tapasztalatokat az iskola mint szervezet, mint munkahely működéséről, a visszajelzések alapján képet formáljon saját pályaalkalmasságáról.

b) A tanítási gyakorlatok célja a pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon szerzett tapasztalatokra épített fokozatos felkészítés a tanulási folyamatok szakértő irányítására, a szaktárgyak tanítására, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó tanítási és tanórán kívüli tevékenységekre szakmódszertanos-, pedagógia-, pszichológia oktató, vezetőtanár, mentortanár támogatásával, elsősorban szaktárgyi hospitálások, mikrotanítások, projekttanítások, páros és csoportos gyakorlatok formájában. További cél tapasztalat szerzés a tanuló nevelésével- oktatásával, a szaktárgyi tanári munkával kapcsolatban szakos és nem szakos órák látogatásával, megfigyelésével, elemzésével; mindkét szakhoz kapcsolódóan szaktárgyi csoportos hospitálásokkal, tanári részfeladatok ellátása, a megfigyelt órák, foglalkozások alternatív megvalósításának tervezése, mikrotanítások, hospitálás különleges bánásmódot igénylő tanulók (a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vagy a kiemelten tehetséges tanulók) szaktárgyi foglalkozásain is, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások tartása. Valamint cél, hogy a hallgatónak szaktárgyon túl is transzferálható tudása legyen a tanulási folyamatokról, azok működéséről és irányításáról.

A szaktárgyi tanítási gyakorlat célja, hogy a hallgatók önállóan részt vállaljanak a megelőző gyakorlatokon megismert, az adott tanári szakképzettségekhez kapcsolódó feladatokból, újabb egyéni és társas tapasztalatokat szerezzenek a tanórai és tanórán kívül végzett tanítási-nevelési tevékenységekből. A szaktárgyi tanítási gyakorlatok új, kibővült célja szaktárgyi órák, foglalkozások önálló tartása (vezetőtanári támogatással), a tanítási folyamatok tudatos tervezésének a megtapasztalása.

c) Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat célja az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének a megismerése és elsajátítása, az intézményben kapott, illetve vállalt feladatok megoldása, dokumentálása, (ön)reflektív értelmezése, értékelése.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat részei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos és a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési tevékenységek; az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek a megismerése, abban aktív részvétel, az egymástól való tanulás és az innováció közösségi formáinak megtapasztalása. A gyakorlathoz kapcsolódik a gyakorlatot kísérő pedagógiai- pszichológiai és szakos szemináriumok teljesítése.”

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az osztatlan tanárképzésben a hallgató számára az alábbi változtatási lehetőségek biztosítottak:

a) A szakpár egyik tanárszakjának megváltoztatása. – A kétszakos osztatlan tanárképzésben a hallgató a második lezárt félév végén kérelmezheti egyik tanárszakjának megváltoztatását az aktuális felvételi eljárásban meghirdetett tanári szakok közül, amennyiben a választott szak előírt felvételi vizsgakövetelményeit teljesítette. Az első tanárszakot kizárólag elsőre, a második tanárszakot elsőre vagy másodikra is cserélheti.

b) Átvételi kérelem az egyik tanárszak szerinti alapképzési szakra. – A hallgató átvételi kérelmet adhat be az adott szakterület alapképzési szakjára abban az esetben, ha a választott alapszaknak megfelelő tanári szak szakterületi (szakos) kreditjeiből legalább 60 kreditet teljesített.

c) Átvételi kérelem az alapképzés szerinti osztatlan kétszakos tanárszakra. – Átvételi kérelmet az alapképzés szakterülete szerinti osztatlan tanárszakra abban az esetben adhat be a hallgató, ha két lezárt félév után az adott szak legalább 45 kreditjét teljesítette. A teljesített krediteknek az új képzésbe való beszámíthatóságát a kreditellenőrzési bizottság dönti el. Az átvétel előfeltétele, hogy a felvenni kívánt tanári szak az aktuális felvételi eljárásban meghirdetésre került, továbbá, hogy a hallgató az aktuális felvételi eljárásban rögzített

követelményeknek eleget tett (pl. emelt szintű érettségi, alkalmassági vizsga, nyelvvizsga). Az osztatlan tanárszakra való átvételt a 4. sz. kari sajtóosságokat tartalmazó melléklet további feltételhez kötheti.

A kérelmeket a választott szaknak megfelelő kar tanulmányi osztályára kell benyújtani, döntést a dékán hoz, a választott szaknak megfelelő intézetigazgató/tanszékvezető véleményének figyelembevételével. A hallgató a szakváltás engedélyezését követően tanulmányait az új szakjának megfelelő karon folytatja, a szakváltást követő tanévre kiadott oklevélkövetelmények alapján.

A szakváltóztatás a képzés során kizárólag egy alkalommal engedélyezhető. Második szakváltóztatás kizárólag külső (országos) felvételi eljárás következtében lehetséges.

ANYANYELVI KRITÉRIUM

A tanári kommunikáció alapja (0 kr. + 2 gyak., 2. félév)

A tantárgy azokat az anyanyelvi készségeket kívánja megalapozni, amelyek a tanárok és a diákok nyelvi kapcsolatát érintik. Tartalmazza a tanári beszédtechnika legfontosabb problémáit, és a szóbeli készségek mellett fejleszteni szándékozik az írásbeli kifejezés formáit is, elsősorban a helyesírási és a szövegalkotási kérdésekben. A tantárgy gyakorlati ismereteket ad, miközben az egyéni készségfejlesztésben felhasználja a korszerű nyelvtechnológiai lehetőségeket is. A tematika hangsúlyt fektet arra is, hogy a hallgatók az így megszerzett ismereteket már a képzés során is hasznosítani tudják.

Szövegalkotás a tanári munkában (0 kr. + 2 gyak., 7. félév)

A tantárgy az előző kurzus ismeretanyagát építi tovább. Középpontjában a tanárok nyelvi készségeinek fejlesztése áll, elsősorban a szóbeli és az írásbeli szövegalkotás különböző nyelv- és stílusrétegekben való megvalósítását illetően. Hangsúlyos szerepet kap a tanár nyelvi attitűdépítő és -fejlesztő feladata is. A tantárgy gyakorlati ismereteket ad, miközben az egyéni készségfejlesztésben felhasználja a korszerű nyelvtechnológiai lehetőségeket is.

GYAKORLATOK

Az iskolai gyakorlatok célja az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzése, gyakorlása, képességek, attitűdök fejlesztése, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedés, alapjártasság szerzése a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az iskolai gyakorlatok formái:

- Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok (3-4. félév, 6 kredit): a képzéssel párhuzamosan folyó, különböző típusú partnerintézményekben, saját szakpárjaihoz is tartozó órákon, foglalkozásokon végzett, az ajánlott tantervben meghatározottak szerinti társas gyakorlatok a pedagógiai és pszichológiai szakterületek oktatóinak vezetésével, kurzushoz kapcsolódva. A gyakorlatokat a Tanárképzési Központ szervezi és kéri fel az oktatókat.
- Kisgyakorlat (6-7. félév, 4 kredit): a képzéssel párhuzamosan, iskolában végzett tanítási gyakorlatok a szakmódszertani szakterületek támogatásával. A gyakorlatok helye partnerintézmény és gyakorlóintézmény. A gyakorlatokat a Tanárképzési Központ szervezi és kéri fel az oktatókat.
- Szaktárgyi tanítási gyakorlat (8-9. félév, 8 kredit): a képzéssel párhuzamosan gyakorlóintézményekben történik. A gyakorlatokat a Tanárképzési Központ szervezi és kéri fel az oktatókat.
- Összefüggő tanítási gyakorlat (10 félév, 20 kredit) a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor, szükség esetén vezetőtanár és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben végzett gyakorlat. Területei: a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek, a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptervekenyességek, az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése. A gyakorlat időtartama fél év, és a mindenkor köznevelési félévhez igazodik. A hallgató mindkét szakjából gyakorol.

PORTFÓLIÓ

A portfólió lényegét tekintve olyan dokumentumok gyűjteménye, amelyek megvilágítják valakinek egy területen szerzett tudását, fejlődését. Mivel a pályán lévő pedagógusok minősítési folyamatában használnak portfóliót, a Debreceni Egyetem szabályzatát oly módon alkottuk meg, hogy ezen a területen is felkészítsük a leendő tanárokat majdani feladataikra.

A tanárképzésben a portfólió alkalmazása azt a célt szolgálja, hogy a tanárjelöltnek módja legyen arra, hogy bemutassa szakmai fejlődését, tanári kompetenciáinak (ki)alakulását. A portfólió ennek eszköze oly módon, hogy a jelölt benne gyűjti össze a tanulásának, fejlődésének menetét bemutató dokumentumokat. Ennek érdekében a dokumentumok gyűjtése folyamatosan történik a képzés első félévétől kezdve. Minden félév végén a hallgató az elearning rendszerbe tölti fel az adott félévben a tanárképzési kurzusok, gyakorlatok keretén belül készült produktumokat. A portfólióba a dokumentumok eredeti példányait kell feltölteni! A készítésükkor papír alapon beadott, aláírással ellátott dokumentumokat digitálisan (szkennelve vagy fényképezve) kell feltölteni, az eredetileg is csak digitális beadott anyagokat viszont nem kell utólag kinyomtatni és aláírással ellátni. A portfólió összeállításakor kizárólag az időben feltöltött fájlokat lehet felhasználni!

A hallgató a portfólióról köteles plágiumnyilatkozatot tenni. A nyilatkozat aláírt és beszkenelt verziója a portfólió részét képezi, ennek hiányában a portfólió nem értékelhető.

Milyen dokumentumokat kell összegyűjteni a portfólióban?

Az elektronikusan (az elearning rendszer használatával) készülő portfólióba olyan produktumokat kell feltölteni, melyek bemutatják a tanárjelölt pedagóguskompetenciáinak fejlődését illetve meglétét.

A pedagóguskompetenciák – a pedagógusok minősítési rendszere alapján – a következők:

- Szakmai feladatok, szaktudományos, szaktárgyi, tantervi tudás
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
- A tanulás támogatása
- A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
- A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
- Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

A portfólióba 18 fájlt kell beválogatni az előzetesen feltöltött fájlok közül úgy, hogy mindegyik kompetenciához legalább két olyan fájlt kell hozzárendelni, mely az adott kompetencia meglétét, fejlődését bizonyítja. Ezt a hozzárendelést egy táblázatba kell összefoglalni a portfólió elején.

A portfólióba beválogatott fájlok között kötelezően szerepelnie kell a következőknek:

- A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatokon készített reflektált hospitálási napló. Ebből ki kell derülnie a hospitálás helyének, idejének és a megfigyelési szempontoknak.
- A Pályaismereti és pályaszocializációs gyakorlatok 2. tárgyából készített témazáró feladatlap és a hozzá tartozó javítókulcs.
- mindkét szakból a Kisgyakorlatokon legalább egy-egy megtartott órájának óraterve, valamint az órát követő megbeszélés mentortanártól és hallgatótársaktól származó reflexiói. A portfólióba el kell helyezni az órán felhasznált eszközöket vagy azok fényképét (pl. szókártyák, feladatlapok, modellek, prezentáció stb.);
- mindkét szakból a szaktárgyi tanítási gyakorlatok legalább egy-egy megtartott órájának óraterve, valamint az órát követő megbeszélés vezetőtanártól és hallgatótársaktól származó reflexiói. A portfólióba el kell helyezni az órán felhasznált eszközöket vagy azok fényképét (pl. szókártyák, feladatlapok, modellek, prezentáció stb.);
- mindkét szakból minimum egy-egy szakmódszertanból készített hallgatói produktum;
- a gyakorló féléből egy reflektált hospitálási napló;
- a gyakorló félév tanórán kívüli tevékenységeinek 5000-12000 karakter terjedelmű reflektív összefoglalása

A portfólió értékelésekor az értékelők megvizsgálják a fájlok feltöltésének dátumát és a következő szempontok szerint értékelnek 1-5 skálán (1 = nem jellemző5 = teljes mértékben jellemző): A portfólió rendezett, jól áttekinthető; a helyesírás, fogalomhasználat pontos, következetes; a választott fájlok jól kapcsolódnak az adott kompetenciaterülethez; a tanulókkal, tanárkollégákkal, szülőkkel való kommunikációja szakszerű és hiteles; módszertani változatosság, tudatosság jellemzi a hallgató munkáját; jól ismeri a szaktárgy tantervi követelményeit, és képes saját munkáját ezek figyelembevételével megtervezni; célszerűen használja a digitális eszközöket, lehetőségeket; együttműködést támogató, motiváló módszereket alkalmaz mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a tanórán kívül; tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz; reálisan és szakszerűen elemzi, értékeli saját gyakorlatát és szakmai önfejlesztésének irányait.

SAKADOLGOZAT

Az osztatlan tanárképzésben a szakdolgozat kreditértéke 8 kredit. A két tanárszakra egyidejűleg folyó képzésben egy – szakterületi vagy szakmódszertani – szakdolgozatot kell benyújtani és azt a záróvizsga részeként, a szakmai záróvizsga keretében kell megvédeni. A szakdolgozati témák kiírása, a témavezetők kijelölése, a szakdolgozat terjedelmének és formai követelményeinek meghatározása az illetékes kar/ szakintézetek/ szaktanszékek hatásköre. A szakdolgozati téma megválasztásának határidejét, a jelentkezés módját az illetékes kar vagy intézet határozza meg, de a jelentkezés végső határideje május 31.

Amennyiben a hallgató szakdolgozata megegyezik azzal a dolgozattal, amelyet az OTDK-n 1-3. helyezéssel vagy különdíjjal jutalmaztak, a szakdolgozat bírálatának érdemjegye jelesnek minősül.

TANÁRI ZÁRÓVIZSGA

Osztatlan tanárképzés

A záróvizsgára bocsátás szakos feltételei:

- **Szakmai záróvizsga letétele** (mindkét szakhoz kapcsolódóan). Anyaga az adott szakterület teljes ismeretanyagát komplex módon tartalmazza. A záróvizsga az előírt szakmai kreditek megszerzése után, az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat félévét megelőzően teendő le. A záróvizsga megszervezését az illetékes kar végzi, a szaktanszékek/intézetek bevonásával.
- **Az 50 kreditességgel egyéni tanítási gyakorlat** teljesítése.
- **Abszolutorium** megszerzése, ami az előírt kreditek teljesítésével együtt tanúsítja a tantervben előírt vizsgák eredményes letételét és más tanulmányi követelmények teljesítését.

- A gyakorlat során elkészített, elbírált **portfólió** benyújtása, és legalább elégséges érdemjeggyel történő elfogadása. A portfólió védésére az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat zárásaként az iskolában kerül sor.
- A **szakdolgozat** benyújtása, és legalább elégséges érdemjeggyel történő elfogadása.

Az adott félévben záróvizsgára jelentkezni az illetékes kar szabályzatában meghatározott határidőig lehet. A jelentkezésekkel párhuzamosan a Tanárképzési Központ is értesül a jelentkezések tényéről.

A tanárzáróvizsga-bizottság összetétele:

Elnök: a pedagógia vagy pszichológia minősített oktatója. Tagok: a megfelelő szakmódszertan oktatója, külső tag

A záróvizsga részei:

- Portfólióvédés.
- Szakdolgozatvédés.
- Felelet a **pedagógia-pszichológia** témaköréből.
- Felelet a **szakmódszertan** témaköréből az első tanári szakhoz kapcsolódóan. Élő idegen nyelv szakokon a módszertani vizsga a képzés nyelvén történik.
- Felelet a **szakmódszertan** témaköréből a második tanári szakhoz kapcsolódóan. Élő idegen nyelv szakokon a módszertani vizsga a képzés nyelvén történik.

A szakdolgozat bemutatása és védése önálló szakmai bizottság előtt, a szakmai zárószigorlat keretében történik. A védésre az illetékes karon érvényben lévő eljárás szerint kerül sor, a védés időpontját a kar minden esetben egyezteti a Tanárképzési Központtal és a szaktanszékekkel/intézetekkel.

A záróvizsga akkor eredményes, ha minden részjegy legalább elégséges, különben a szóbeli vizsga érdemjegye elégtelen. Ebben az esetben a következő vizsgaidőszakban csak az elégtelen érdemjegyű részterület(ek)et kell pótolni.

A tanári záróvizsga minősítése az alábbi részjegyek egyenlő súllyal vett átlaga két tizedesre kerekítve:

- portfólióvédés,
- szakdolgozatvédés (a bemutatást, védést szakmai bizottság minősíti önálló érdemjeggyel),
- pedagógia-pszichológia felelet,
- szakmódszertani felelet az első tanári szakból,
- szakmódszertani felelet a második tanári szakból.

Az osztatlan tanárképzés oklevelének minősítése

A tanári oklevél minősítését a szaktárgyi-diszciplináris zárószigorlatok és a tanári záróvizsga összesített érdemjegyének átlaga alapján, valamint a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának 28. § (9) szerinti besorolás szerint határozzák meg.